

KELA

johanna.rouvinen@kela.fi
riikka.peltonen@kela.fi

Viite: Työryhmä: Suomela-Markkanen Tiina, Aarnisalo Antti, Hyvärinen Antti, Häkli Sanna, Mykkänen Sari, Salonen Jaakko, Peltonen Riikka, Rouvinen Johanna

Kuulon apuvälinettä käyttävän lapsen ja nuoren hyvä kuntoutuskäytäntö

Kuuloliitto ry kiittää mahdollisuudesta kommentoida suositusta. Mielestämme suositus vastaa varsin hyvin sitä, mikä on nykyinen kuntoutuskäytäntö.

Yleistä

Yleisenä kommenttina esitämme, että osa kuulonkuntoutujista pääsee kuntoutuksen piiriin kovin myöhään - ehkä sellaisen oletuksen perusteella, että kuulovammaan liittyvä kuntoutus olisi tarpeen vasta, kun on erittäin suuria haasteita tai vaikeuksia. Mielestämme ennaltaehkäisyllä ja varhaisella kuntoutuksella, joita ovat käytännössä sopeutumisvalmennus- tai yksilölliset kuntoutusjaksot, voidaan tavoittaa ajoissa ne, jotka myöhemmin voisivat syrjäytyä.

Toinen yleinen kommenttimme liittyy kuulovammaisen nuoren peruskoulun jälkeisiin opintoihin ja työllistymiseen liittyviin kuvauksiin kuntoutuskäytäntö –dokumentissa. Useammassa eri dokumentin kohdassa tuodaan esiin, että kuulovammaisen nuori ei sovellu kuulovammansa takia tiettyihin ammatteihin.

Kuuloliitto kuitenkin korostaa, että jokaisen kuulovammaisen nuoren yksilölliset tarpeet ja toiveet tulisi nähdä jatko-opintoja ja työllistymiseen liittyviä kysymyksiä pohdittaessa. Mielestämme jokaisen kuulovammaisen nuoren tilanne tulee arvioida aina yksilöllisesti eikä sulkea automaattisesti pois kuulovammaiselta nuorelta tiettyjä ammatteja tai ohjata hänet ammattiin, josta hän ei ole kiinnostunut. On hyvä muistaa, että kuulovammaisen henkilön on esimerkiksi mahdollista saada kohtuullisia mukautuksia työtehtävistä selviämiseen. Kuuloliiton aiemmassa Yhdenvertaisuus ja osallisuus toisen asteen opinnoissa –hankkeessa kuulovammaiset nuoret korostivat, kuinka tärkeää on löytää omannäköinen ammatti. Lisäksi on tärkeää, että kuulovammaiset nuoret opiskelevat alaa, joka heitä todellisuudessa kiinnostaa ja johon he ovat motivoituneet.

Yksityiskohtaiset huomiotKohta 5.1 Terveystieteiden toteuttama alkuvaiheen kuntoutus jäi mietityttämään

Kohdan ensimmäisen kappaleen viimeisessä lauseessa todetaan, että ”*Usein perheelle suositellaan myös tukiviittomien kotiopetusta kunnan sosiaalitoimen kautta.*”

Esitämme kysymyksenä, että miksi dokumentissa on mainittu vain yksi kommunikaatiomenetelmä. Mielestämme kohdassa tulisi mainita joko yleisellä tasolla vain kommunikaatio-opetus tai sitten tukiviittomien lisäksi tulisi mainita myös muita puhetta tukevia kommunikaatiomenetelmiä, kuten viitottu puhe, vinkkipuhe, huulioluku ja sormiaakkosviestintä. Kuulovammaisten kommunikaatio-

opetus myönnetään vammaispalvelulain perusteella. Kuulovammaisen lapsen ja nuoren kuulonkuntoutuksen hyvät käytännöt –dokumentilla ei voida kaventaa vammaispalvelulain perusteella myönnettäviä palveluja, vaan vammaispalvelulaki on hyvät käytännöt –dokumenttiin nähden ensisijainen lainsäädännön tasolla.

Lisäksi kohdan 5.1 kolmannessa kappaleessa olevassa lauseessa todetaan, että *”Terveystieteiden tutkimuskeskus on arvioinut, että terveydenhuolto arvioi puhetta tukevien tai korvaavien kommunikaatiokeinojen ja apuvälineiden tarpeen, sitouttaa perheen niiden käyttämiseen ja antaa alkuvaiheen ohjauksen.”*

Esitämme, että palvelutarpeen arvion vammaispalvelulain perusteella myönnettävästä kommunikaatio-opetuksesta voi tehdä myös sosiaalihuollon ammattilainen, eikä pelkästään terveydenhuollon ammattilainen. Mielestämme kolmannen kappaleen lause vaatii palvelutarpeen arvioinnin osalta muutosta.

5.3 Puheterapia

Esitämme, että kohdan ensimmäisessä lauseessa oleva tekstimääritelmä *”puheterapia on tarpeen ainakin noin vuoden ikäisestä siihen saakka, kun täyttää 3 vuotta”,* muutetaan muotoon *”puheterapia on tarpeen noin vuoden ikäisestä tai istutteen saamisesta lähtien 2 vuotta eteenpäin”.*

Kuuloliitto ry

Pekka Lapinleimu
Toiminnanjohtaja

Lisätietoja:

Erityisasiantuntija Anniina Lavikainen: anniina.lavikainen@kuuloliitto.fi, puh. 050 303 4841.